

TISKOVÁ ZPRÁVA

Denní pití alkoholu i nadužívání psychoaktivních léků v české populaci roste. Společnost podceňuje rizika jejich kombinace

Praha, 20. 3. 2025 – Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí schválila Zprávu o alkoholu v České republice 2024 a Zprávu o problematickém užívání psychoaktivních léků v České republice 2024. Přinášejí nová data o míře užívání a odhady počtu osob užívajících alkoholické nápoje a psychoaktivní léky. Potvrzují dlouhodobě vysokou míru spotřeby alkoholu u dospělých a rostoucí míru nadužívání léků, přičemž varují před riziky spojenými s kombinací léků s alkoholem.

„Postoje české populace k pití alkoholu i užívání léků jsou velmi tolerantní. Pravidelnou konzumaci alkoholu hodnotí jako přijatelnou třetina dospělých. Tolerantní je česká společnost i k reklamě na alkohol,“ říká ředitelka Odboru protidrogové politiky Úřadu vlády ČR Lucia Kiššová a dodává: „V mezinárodním srovnání patří spotřeba alkoholu u nás stále k nejvyšším v Evropě. Zpráva o alkoholu v České republice na tato fakta upozorňuje opakovaně. Zdravotní dopady konzumace alkoholu jsou přitom vysoké. Konzumace alkoholu představuje v evropském regionu až 11 % zátěže nemocemi a až 10 % všech úmrtí.“

Podle **Zprávy o alkoholu v České republice 2024** konzumuje alkohol rizikově 15–18 % české populace (odhadem 1,3–1,6 mil. osob), v tom do kategorie škodlivé konzumace alkoholu spadá 6–10 % dospělých (tj. 600–900 tis. osob). Data z posledních dvou let naznačují, že denní konzumace alkoholu po poklesu sledovaném v době pandemie COVID-19 opět mírně vzrostla. V souvislosti s pitím alkoholu ročně zemře 6–7 tis. osob, což představuje 6 % celkové úmrtnosti v České republice. Ročně je hlášeno 13–14 tis. hospitalizací na nemoci zcela přiřaditelné alkoholu, více než 15 tis. případů hospitalizací pro úraz pod vlivem alkoholu a téměř 5 tis. dopravních nehod zaviněných pod vlivem alkoholu. Zpráva dále popisuje konstantní počty osob v psychiatrické péči (26–27 tis. v posledních 10 letech) a rostoucí počet klientů obracejících se s problémy s užíváním alkoholu na další typy adiktologických služeb. Nadále jsou však v kontaktu s odbornými službami pouze 4 % odhadovaného počtu osob v kategorii rizika.

Zpráva problematickém užívání psychoaktivních léků v České republice 2024 se věnuje rostoucí míře denního užívání i nadužívání léků se sedativním, hypnotickým a anxiolytickým účinkem u dospělých, rostoucímu výskytu dopadů nadužívání léků, včetně rostoucího počtu případů hospitalizací pro úrazy pod vlivem psychoaktivních léků, i nárůstu počtu pacientů v ambulantní i rezidenční psychiatrické péči.

„Do kategorie problematické spotřeby, resp. zneužívání psychoaktivních léků spadá podle aktuálních odhadů 12–15 % populace, tedy 1,1–1,4 mil. dospělých osob. Sedativa a hypnotika nadužívá až 1 mil. osob a opioidní analgetika až 670 tis. osob,“ říká vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti Pavla Chomynová a doplňuje: „Velmi riziková je pak kombinace alkoholu s psychoaktivními léky. V české populaci jsou odhadem 3 % osob, které spadají do kategorie rizikové konzumace alkoholu a současně nadužívají psychoaktivní léky. V absolutních číslech jde přibližně o 275 tisíc dospělých, nejčastěji o osoby ve věku 45–54 let a zejména ženy v této věkové skupině.“

Uživatelé sedativ a hypnotik tvoří necelých 6 % pacientů v ambulantní a 3 % pacientů v rezidenční psychiatrické péči, v obou případech v péči převládají uživatelé alkoholu (56 % v ambulantní a 61 % v rezidenční péči). Léčbu v souvislosti s nadužíváním psychoaktivních léků ročně vyhledají více než 2 tisíce osob, nejčastěji jde o ženy ve věku 60–69 let, psychiatrickou péči v souvislosti s konzumací alkoholu vyhledá ročně 26 tisíc osob, častěji muži ve věku 40–49 a 50–59 let. V případě rizikové konzumace alkoholu i nadužívání psychoaktivních léků je důležitá včasná identifikace problému a včasná intervence. Míra provádění krátkých intervencí praktickými lékaři je však nadále nízká – krátkou intervencí v případě užívání alkoholu provádí polovina lékařů, v případě léků 42 % lékařů.

*„Praktickým nástrojem, který má předcházet nadměrné preskripci léků s psychoaktivním účinkem, je tzv. sdílený lékový záznam, do kterého mohou nahlížet lékaři při předepisování léků pacientům. V praxi však tento nástroj pravidelně využívá jen polovina lékařů. Celkem 10 % lékařů o tomto nástroji vůbec neví,“ shrnuje **Pavla Chomynová** a doplňuje: „Účinný přístup v oblasti prevence nadužívání léků by měl zahrnovat vzdělávání lékařů a lékárníků, a zejména pacientů samotných tak, aby je užívali pouze v indikovaných případech, po omezenou dobu a v předepsaných dávkách, protože jejich nadužívání přináší významná zdravotní rizika.“*

Nedostatečný důraz na efektivní prevenci je i v případě alkoholu. **Zpráva o alkoholu v České republice 2024** upozorňuje na nízkou míru implementace mezinárodních doporučení pro snižování negativních dopadů konzumace alkoholu. Aktuální odhady společenských nákladů spojených s pitím alkoholu dosahují více než 80 miliard Kč ročně.

*„Celkové společenské náklady spojené se závislostním chováním mohou dosahovat odhadem až 250 miliard Kč ročně,“ říká **Lucia Kiššová** a upřesňuje: „Současně výdaje z veřejných rozpočtů na oblast snižování rizik dosahují 460 milionů a výdaje na léčbu poruch v souvislosti s užíváním návykových látek 430 milionů. Další finanční prostředky na léčbu závislostí vydávají zdravotní pojišťovny. Škodám působeným návykovými látkami přitom lze účinně předcházet.“*

Přílohy k tiskové zprávě a podrobnější informace:

Souhrn Zprávy o alkoholu v České republice 2024

Souhrn Zprávy o problematice užívání psychoaktivních léků v České republice 2024

Plná znění zpráv (PDF) najdete na webu drogy-info.cz v sekci [Zprávy, odborné publikace a časopis – Zprávy o situaci](#) a na stránce Rady vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí pod záložkou [Výroční zprávy, publikace, metodiky](#).

Přehled situace – úvodní kapitoly zpráv (html) - pod záložkou [Přehled situace](#), na úvodní stránce drogy-info.cz.

Internetové prezentace Odboru protidrogové politiky: zavislosti.vlada.cz | drogy-info.cz | koureni-zabiji.cz | alkohol-skodi.cz | hazardni-hrani.cz | facebook.com/drogyinfo | facebook.com/vyzkumdrogyinfo

Kontakt pro média: Mgr. Pavla Chomynová, vedoucí Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti; E-mail pavla.chomynova@vlada.gov.cz, M +420 702 087 862.

Dotazy ke zprávě je možno zasílat rovněž **prostřednictvím Davida Hluštíka**, david.hlustik@vlada.gov.cz, M +420 602 244 776.